

ข้อสังเกตกฎหมายบางประการในคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 3577/2551

Notification of the Supreme Court Judgment 3577/2551

วุฒิชัย เต็งพงศธร*

บทคัดย่อ

ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับที่ 3577/2551 มีใจความสำคัญว่า จำเลยใช้อวัยวะเพศของจำเลยถูกล่อลวงเพศของผู้เสียหาย และใช้มือลูบคลำอวัยวะเพศของผู้เสียหายหลายครั้ง แสดงว่าจำเลยไม่มีเจตนาสอดใส่อวัยวะเพศเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหาย จำเลยจึงมีความผิดฐานกระทำความผิดอาญาซึ่งคำพิพากษาศาลฎีกา ดังกล่าว มีข้อสังเกตที่น่าสนใจในหลายประการ ประการที่แรกตามแนวคำพิพากษา การกระทำดังกล่าวมีความใกล้เคียงกับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญา แต่ศาลฎีกาพิจารณาว่าการกระทำความผิดดังกล่าวมีความผิดเพียงอนาจาร ประการที่สองการจะเป็นความผิดฐานพยายามข่มขืนกระทำชำเราหรือพยายามข่มขืนกระทำชำเราจะต้องได้ความว่าผู้กระทำมีเจตนาการสอดใส่อวัยวะเพศของผู้กระทำเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายเท่านั้นเป็นการตีความที่ขัดต่อบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 วรรคสอง ฉบับปัจจุบัน หรือไม่

คำสำคัญ : ข้อสังเกตกฎหมาย คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3577/2551

Abstract

According to the Judgment of the Supreme Court 3577/2551, the defendant used his sex organ and hands to contact the victim's sex organ in many times. Obviously, the defendant did not have intention to insert his sex organ into the victim's sex organ. Hence, the defendant was found guilty of public indecency. Referring to the Judgment, there are many interesting notices. The first observation shows that the way of sexual harassment in this case is close to the guilty of rape in the Criminal Code of Thailand. However, the Supreme Court considered and confirmed

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

that the defendant was found guilty of public indecency only. The second notice is that the guilty of rape will be in the Judgment of the court just in the case of the defendant inserting his sex organ into the victim's sex organ. Does this event lead to the interpretation which conflicts with Thai Criminal Code Section 276 or not.

Keywords : Notification Supreme Court Judgment 3577/2551

บทนำ

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 9 ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับเพศ ได้มีการแก้ไขใหม่ครั้งใหญ่เมื่อปีพุทธศักราช 2550 ส่งผลให้แนวบรรทัดฐานของศาลฎีกาเดิมที่เคยตัดสินไว้ในหลายกรณีไม่สามารถใช้เป็นบรรทัดฐานได้อีกต่อไป¹ แต่อย่างไรก็ตามหลังจากมีการแก้ไขกฎหมายฉบับดังกล่าวได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ได้ออกมาเพื่อวางบรรทัดฐานเกี่ยวกับการกระทำที่ถือเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญาที่น่าสนใจฉบับหนึ่ง คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวนี้ คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3577/2551

ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ใจความสำคัญว่า จำเลยเอาอวัยวะเพศของจำเลยถูกละเมิดอวัยวะเพศของผู้เสียหายและใช้มือลูบคลำ

อวัยวะเพศของผู้เสียหายหลายครั้ง จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าวพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 279 วรรคสอง จำคุก 2 ปี จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 กึ่งหนึ่งคงจำคุก 1 ปี ต่อมาจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำคุกจำเลย 1 ปี ลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 6 เดือน นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า

“จำเลยเพียงแต่ใช้อวัยวะเพศของจำเลยถูกละเมิดอวัยวะเพศของผู้เสียหายและใช้มือลูบคลำอวัยวะเพศของผู้เสียหายหลายครั้ง แสดงว่าจำเลยไม่มีเจตนาสอดใส่อวัยวะเพศเข้าไปในอวัยวะเพศ

¹ เช่น ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 276 (เดิม) ที่วางหลักว่า ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราจะต้องกระทำต่อหญิงอื่น แต่ในประมวลกฎหมายอาญาฉบับปัจจุบันความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราไม่จำเป็นต้องกระทำต่อหญิงเท่านั้น การกระทำชำเราระหว่างชายกับชายหรือหญิงกับหญิงก็ถือเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญาได้เช่นเดียวกัน ในทำนองเดียวกันกับนิยามของคำว่า “กระทำชำเรา” ตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 276 (ใหม่) ก็ได้เปลี่ยนแปลงไปจากหลักเกณฑ์เดิมค่อนข้างมาก กล่าวคือ ตามกฎหมายเก่า การกระทำชำเราไม่ได้กำหนดนิยามของการกระทำชำเราไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น การกระทำชำเราตามกฎหมายในอดีตจึงความรวมแต่เฉพาะการกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศของผู้ถูกกระทำเท่านั้น (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 210/2529 1316/2518 117/2524) แต่ตามกฎหมายปัจจุบัน การกระทำชำเรานอกจากจะหมายถึง การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศของผู้ถูกกระทำแล้ว ยังหมายรวมถึง การใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกับทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นหรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่นอีกด้วย

ผู้เสียหาย จึงเป็นความผิดฐานกระทำอนาจารเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 279 วรรคแรก พิพากษายืนตามศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์²

จากคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว ผู้เขียนมีข้อสังเกตที่น่าสนใจหลายประการดังนี้

ประการแรกตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับดังกล่าวได้วางหลักเอาไว้ว่า การที่ผู้กระทำความผิดจะมีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราหรือพยายามข่มขืนกระทำชำเราจะต้องได้ความปรากฏชัดเจนว่า ผู้กระทำความผิดได้ใช้อวัยวะเพศของตนสอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายหรือมีเจตนาที่จะใช้อวัยวะเพศของตนสอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายเท่านั้น ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ได้ใช้อวัยวะเพศสอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายหรือมีเจตนาที่จะใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำความผิดสอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหาย ผู้กระทำความผิดจะมีความผิดเพียงแต่การกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 279 แม้ว่าการกระทำดังกล่าวจะมีความสุ่มเสี่ยงหรือใกล้ชิดกับการข่มขืนกระทำชำเราสำเร็จเพียงใดก็ตาม ศาลก็จะลงโทษผู้กระทำความผิดในฐานะความผิดข่มขืนกระทำชำเราหรือพยายามข่มขืนกระทำชำเราไม่ได้ ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดได้เพียงการกระทำความผิดฐานอนาจารเท่านั้น ซึ่งเป็นการตีความที่สอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่เคยตัดสินมาแล้วในอดีตก่อนมีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 9 เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1839/2538 จำเลยพาผู้เสียหายไปที่ป่าละเมาะและใช้อวัยวะเพศของจำเลยทิ่มตำอวัยวะเพศของผู้เสียหายกับใช้นิ้วชี้ใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหาย แล้วจำเลยสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองจึงเป็นการพรากผู้เสียหายไปจากบิดามารดาผู้ดูแลและกระทำอนาจารแก่ผู้เสียหายเท่านั้นหาใช่เป็นความผิดฐานพยายามกระทำชำเราผู้เสียหายไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 117/2534 จำเลยเพียงแต่ใช้อวัยวะเพศของจำเลยถูโสสัมผัสที่ด้านหลังของอวัยวะเพศของผู้เสียหายซึ่งเป็นบุตรสาวของจำเลยจนสำเร็จความใคร่ โดยไม่มีเจตนาสอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศผู้เสียหายแต่อย่างใดจึงไม่มีความผิดฐานพยายามกระทำชำเรา แต่การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 279 วรรคแรก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4599/2530 จำเลยอุ้มเด็กหญิง ว. ผู้เสียหายอายุ 8 ปีเศษไปนอนบนที่นอนแล้วดึงกางเกงผู้เสียหายรูดลงมาที่ขาโดยมิได้ถอดออกจากตัวผู้เสียหายและมิได้จับขยำผู้เสียหายถ่างออก จำเลยเองก็มิได้ถอดกางเกงของตนออกแต่ได้ล้วงเอาอวัยวะเพศของจำเลยออกมาทางขากางเกงขาสั้นแล้วเอาอวัยวะเพศนั้นจิ้มตรงอวัยวะเพศของผู้เสียหายครั้งเดียวในขณะที่ขาของผู้เสียหายแนบชิดติดกันอยู่ ดังนั้นลักษณะการกระทำของจำเลยดังกล่าวยังไม่อยู่ในวิสัยที่จะกระทำชำเราผู้เสียหายได้และจำเลยก็มิได้พยายาม

² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3577/2551, ฎ สืบค้นคำพิพากษาเวอร์ชันใหม่ (24 สิงหาคม 2560) ศาลฎีกา <<http://deka.supremecourt.or.th/search>>

ที่จะเอาอวัยวะเพศของจำเลยใส่เข้าไปในช่องคลอดของผู้เสียหาย จำเลยคงมีเจตนาเอาอวัยวะเพศของจำเลยจี้ให้ถูกอวัยวะเพศของผู้เสียหายเท่านั้น จำเลยจึงมีความผิดเพียงฐานกระทำความผิด ไม่ผิดฐานพยายามข่มขืนกระทำความชำเรา

ในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 ของไทยได้มีการแก้ไขหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำความชำเราใหม่³ สิ่งที่เป็นคำถามก็คือ การที่ผู้กระทำความผิดใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำความผิดติดกับอวัยวะเพศของผู้เสียหายตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3577/2551 และ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 117/2534 หรือ การใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำความผิดที่มดอวัยวะเพศของผู้เสียหาย ควรเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำความชำเราสำเร็จตามนัยของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 วรรคสองหรือไม่ เพราะลักษณะดังกล่าวมีการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำความผิดกระทำกับอวัยวะเพศของเหยื่อหรือผู้เสียหายตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 ใหม่แล้ว

เมื่อพิจารณาจากเหตุผลตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3577/2551 ที่ศาลมองว่าการที่ผู้กระทำความผิดใช้อวัยวะเพศของตนสอดใส่อวัยวะเพศของผู้เสียหายเป็นเพียงแค่ความผิดฐานกระทำความผิด ไม่ใช่การข่มขืนกระทำความชำเราหรือพยายามข่มขืนกระทำความชำเราตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมาย

อาญา มาตรา 276 ที่แก้ไขใหม่ อาจเป็นเพราะศาลใช้ดุลยพินิจโดยมองไปที่เจตนาของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ ดังที่ปรากฏในความตอนหนึ่งของคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3577/2551 ว่า “จำเลยไม่มีเจตนาสอดใส่อวัยวะเพศเข้าไปในอวัยวะเพศผู้เสียหายจึงเป็นความผิดฐานกระทำความผิด”⁴ แต่อย่างไรก็ตามเจตนาของผู้กระทำความผิดเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ยาก ผู้ปฏิบัติงานจะรู้ได้อย่างไรว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาเช่นใด ยกตัวอย่างเช่น ในการปฏิบัติงานถ้าผู้ต้องสงสัย/ผู้ต้องหาหนีพฤติกรรมใช้อวัยวะเพศของตนสอดใส่หรือที่มดเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายแต่ยังไม่มีกรล่วงล้ำเกิดขึ้นและผู้สงสัย/ผู้ต้องหากล่าวอ้างต่อพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบว่า ตนไม่มีเจตนาจะสอดใส่อวัยวะเพศของตนเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหาย พนักงานสอบสวนจะตั้งข้อหาว่าเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานใดระหว่าง “ความผิดฐานข่มขืนกระทำความชำเรา” “ความผิดฐานพยายามข่มขืนกระทำความชำเรา” หรือ “ความผิดฐานอนาจาร” ซึ่งอัตราโทษของฐานความผิดทั้งสามข้อหามีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก

ตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน มาตรา 177 ซึ่งเป็นที่มาของการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 วรรคสองได้บัญญัติถึงความหมายและโทษของความผิดฐานข่มขืน กระทำความชำเราไว้ว่า⁵

³ มาตรา 276 วรรคสอง การกระทำความชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดย การใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

⁴ เพิ่งอ้าง

⁵ Section 177, German Criminal Code

Section 177

Sexual assault by use of force or threats; rape

(1) Whosoever coerces another person

1. by force;

2. by threat of imminent danger to life or limb; or

3. by exploiting a situation in which the victim is unprotected and at the mercy of the offender, to suffer sexual acts by the offender or a third person on their own person or to engage actively in sexual activity with the offender or a third person, shall be liable to imprisonment of not less than one year.

(2) In especially serious cases the penalty shall be imprisonment of not less than two years. An especially serious case typically occurs if

1. the offender performs sexual intercourse with the victim or performs similar sexual acts with the victim, or allows them to be performed on himself by the victim, especially if they degrade the victim or if they entail penetration of the body (rape); or

2. the offence is committed jointly by more than one person.

(3) The penalty shall be imprisonment of not less than three years if the offender

1. carries a weapon or another dangerous instrument;

2. otherwise carries an instrument or other means for the purpose of preventing or overcoming the resistance of another person through force or threat of force; or

3. by the offence places the victim in danger of serious injury.

(4) The penalty shall be imprisonment of not less than five years if

1. the offender uses a weapon or another dangerous instrument during the commission of the offence; or if

2. the offender

(a) seriously physically abuses the victim during the offence; or

(b) by the offence places the victim in danger of death.

(5) In less serious cases under subsection (1) above the penalty shall be imprisonment from six months to five years, in less serious cases under subsections (3) and (4) above imprisonment from one to ten years.

ความน่าสนใจก็คือ ในประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมันซึ่งเป็นต้นร่างของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 วรรคสองของไทย ไม่ได้มีการกำหนดให้ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาที่จะใช้อวัยวะเพศล้วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายเท่านั้น⁶ ตาม Section 177 ของ German Criminal Code

⁶เพ็งอ้าง

ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราอาจปรากฏได้ในสองรูปแบบ⁷

รูปแบบที่ 1 คือ การใช้กำลังบังคับ การข่มขู่จะทำให้เกิดอันตรายโดยพลันแก่ร่างกายหรือชีวิตรวมถึงอาศัยโอกาสที่เหยื่อมาอยู่ในอำนาจของผู้กระทำความผิดอย่างหมดทางสู้ให้จำยอมต่อการกระทำในทางเพศของผู้กระทำความผิดหรือบุคคลที่สาม⁸ ซึ่งคล้ายคลึงกับหลักในเรื่องข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 276 ของไทย⁹

รูปแบบที่ 2 คือ การกระทำในทางเพศกับเหยื่อในลักษณะทำนองเดียวกันกับการกระทำชำเราหรือยอมให้เหยื่อกระทำในทางเพศกับตนในลักษณะทำนองเดียวกันกับการข่มขืนกระทำชำเรา ซึ่งการกระทำในทางเพศที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับการข่มขืนกระทำชำเรานี้จะทำให้คุณค่าของเหยื่อลดลงเป็นพิเศษ¹⁰ (the offender performs sexual intercourse with the victim or performs similar sexual acts with the victim, or allows them to be performed on himself by the victim, especially if they degrade the victim)

ซึ่งจากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมัน นอกจากการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะ

เพศของผู้เสียหายจะถือเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราแล้ว¹¹ การกระทำลักษณะอื่นใดในทางเพศที่ทำให้เหยื่อถูกลดคุณค่าของตัวเองลงเป็นพิเศษเช่นเดียวกับการถูกข่มขืนกระทำชำเรา ย่อมถือเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งศาลในประเทศเยอรมันก็เคยได้วินิจฉัยให้การใช้นิ้วสอดเข้าไปในก้นของผู้เสียหายโดยมีเจตนาเพื่อสนองความใคร่¹² หรือการเอานิ้วสอดเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหายจนมีดนิ้ว¹³ เป็นความผิดเช่นเดียวกับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา เนื่องจากการกระทำดังกล่าวถือเป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่ทำให้ผู้เสียหาย/เหยื่อ ได้รับความอับอายหรือถูกลดคุณค่าของตัวเองลงเป็นพิเศษเช่นเดียวกับการถูกข่มขืนกระทำชำเรา

การกำหนดให้พฤติกรรมใดๆ ของผู้กระทำความผิดที่ทำให้ผู้เสียหายหรือเหยื่อถูกลดคุณค่าของตัวเองลงในทำนองเดียวกับการถูกข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราสำเร็จ ไม่ใช่ความผิดฐานพยายามข่มขืนกระทำชำเราหรืออนาจารตามกฎหมายและการตีความของศาลประเทศเยอรมัน ถือเป็นสิ่งที่ใหม่และน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่งต่อวงการนิติศาสตร์ไทย ถ้าจะเปรียบเทียบกับแนวทางการตีความตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3577/2551 ซึ่งมองว่าการจะเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราหรือพยายาม

⁷ เพิ่งอ้าง

⁸ แปลโดย สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ ในหมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3577/2551

⁹ มาตรา 276 ประมวลกฎหมายอาญา

¹⁰ แปลโดย สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ ในหมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3577/2551

¹¹ Section 177, German Criminal Code

¹² คำพิพากษาของศาลเยอรมันที่ BGH NStZ 1999, 325 Nr.24

¹³ คำพิพากษาของศาลเยอรมันที่ LG Augsburg NStZ 1999,307

ข่มขืนกระทำชำเราต้องได้ความว่าผู้กระทำมีเจตนาสอดใส่อวัยวะเพศเข้าไปในอวัยวะเพศผู้เสียหายเท่านั้นถือว่ามีความแตกต่างในด้านมิติในการตีความค่อนข้างมาก กล่าวคือ ตามนัยคำพิพากษาของศาลไทยจะมองไปที่ตัวเจตนาของผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 59 เป็นหลัก ในขณะที่กฎหมายและคำพิพากษาของศาลเยอรมันจะให้ความสำคัญไปที่ความเสียหายของเหยื่อเป็นอีกหนึ่งปัจจัยประกอบในการพิจารณาตัดสินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดควบคู่กับหลักในเรื่องเจตนา

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ ผู้เขียนเห็นว่าการยึดหลักเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญาอย่างเคร่งครัดเป็นสิ่งที่ดี แต่ปัญหาก็คือเราจะทราบได้อย่างไรว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาเช่นใด แม้ว่าในกฎหมายอาญาจะมีหลักในเรื่อง “กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา” (acta exteriora indicant interiora secreta) กำหนดอยู่ แต่การพิสูจน์ว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาข่มขืนหรือมีเจตนาเพียงแค่กระทำชำเราเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ยาก การตีความกฎหมายโดยมุ่งไปที่หลักเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญาอย่างเคร่งครัด อาจทำให้ประชาชนในสังคมเกิดความรู้สึกว่าคำพิพากษาไม่เป็นธรรมเนื่องจาก ประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมไม่ได้

มีความรู้ ความเข้าใจในหลักกฎหมายเหมือนนักกฎหมาย สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ตีความบทบัญญัติในกฎหมายอาญาพึงต้องระวัง เพราะหากคนในสังคมเห็นว่า คำพิพากษาไม่เป็นธรรม ศาลโทษผู้กระทำผิดไม่เหมาะสม อาจส่งผลต่อความเชื่อมั่นในระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา สถานะดังกล่าวนี้หากปล่อยไว้เป็นระยะเวลานาน อาจนำมาซึ่งการไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลรวมถึงการปฏิเสธที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมด้วยวิธีการต่างๆ

แนวคิดในเรื่องการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดโดยพิจารณาจากความเสียหายของเหยื่อ ความรู้สึกถูกลดทอนคุณค่าของเหยื่อ รวมถึงตลอดถึงบริบทด้านสังคมประการอื่น ควบคู่กับหลักเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญาจึงถือเป็นเรื่องใหม่และมีความน่าสนใจ เพราะการตีความในลักษณะดังกล่าวนี้จะช่วยให้คนในสังคมเข้าใจและยอมรับในผลของคำพิพากษามากกว่าการตีความโดยยึดตัวบทกฎหมายและทฤษฎีในทางอาญาอย่างเคร่งครัดแต่เพียงประการเดียว เนื่องจาก การตีความในลักษณะดังกล่าวมีการนำเอาบริบทในด้านสังคมมาใช้ในการอธิบายผลของคำพิพากษาซึ่งจะส่งผลให้คำพิพากษาสามารถเข้าถึงประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3577/2551, ฎ สืบค้นคำพิพากษาเวอร์ชันใหม่ (24 สิงหาคม 2560) ศาลฎีกา
<<http://deka.supremecourt.or.th/search>>

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 210/2529, ฎ สืบค้นคำพิพากษาเวอร์ชันใหม่ (24 สิงหาคม 2560) ศาลฎีกา
<<http://deka.supremecourt.or.th/search>>